

LENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

LATVIJAS KP RAJONA KOMITEJĀ

Par pārkāpumiem dzīvokļu uzskaitē un sadalē

● Pirms Latvijas KP rajona komitejas plēnema, kurš apsprieda partijas rajona komitejas darbu, kas veikts, vadot rajonā pārkārtošanos, laikraksta «Lenina Karogs» lasītāji, atsaucoties uz aicinājumu piedalīties plēnema sagatavošanā, uzmanības priekšplānā izvirzīja vairākus ar dzīvokļu sadali saistītus jautājumus. Ar visām kritiskajām piezīmēm rūpīgi iepazīs republikas un rajona tautas kontroles komitejas, Latvijas KP rajona komitejas partijas komisija, rajona prokuratūra, laikraksta «Lenina Karogs» redakcija. Nesen notika partijas rajona komitejas biroja sēde, kurā izskatīja jautājumu par pārkāpumiem, kas pieļauti dzīvojamās platības uzskaitē un sadalē.

Biroja sēdē tika atzīmēts, ka partijas pirmorganizācijas, saimnieciskie vadītāji, rajona, Preiļu un Līvānu Tautas deputātu padomju izpildkomitejas nav izdarījuši nepieciešamos secinājumus no PSKP Centrālās Komitejas un PSRS Ministru Padomes lēmumiem par kārtības ieviešanu dzīvojamās platības uzskaitē un sadalē.

Fārbaudē, kuru izlases veidā veica republikas un rajona tautas kontroles komitejas, Latvijas KP rajona komitejas partijas komisija, rajona prokuratūra un laikraksta «Lenina Karogs» redakcija, konstatēti fakti, kas liecina, ka netiek ievērots nolikums par kārtību, kāda noteikta Latvijas PSR, ņemot uzskaitē pilsoņus, kam nepieciešams iedalīt dzīvojamās telpas vai uzlabot dzīvokļu apstākļus.

Preiļu un Līvānu pilsētu izpildkomitejās, Līvānu eksperimentālajā biokimiskajā rūpnīcā un Preiļu siera rūpnīcā pilsoņus, kuriem nepieciešama dzīvojamā platība, nereti nem uzskaitē, nosaka uzskaites grupu un iedala viņiem dzīvojamu platību bez nepieciešamās dokumentācijas. Sabiedriskās komisijas rūpīgi neapseko esošos dzīvokļu apstākļus. Izpildkomitejas Preiļos un Līvānos pilnībā nav apsekojušas dzīvojamo fondu. Ģimenes, kas dzīvo mājās, kuras sakara ar jaunu celtniecību nepieciešams nojaukt, kā arī mājās, kuras pastāvīgai dzīvošanai nav piemērotas, nav ņemtas uzskaitē dzīvokļu apstākļu uzlabošanai.

Pārkāpjot iepriekš minētā nolikuma 12. punktu, Līvānu pilsētas izpildkomiteja nem uzskaitē pilsoņus, kuri ar nolūku naslikinājuši savus dzīvokļu apstākļus. Risinot dzīvokļu jautājumus, tiek pieļauta formāla attieksme pret kara invalīdiem, kritušo karavīru ģimenēm. Preiļos un Līvānos rindā dzīvokļu apstākļu uzlabošanai ir astoņas šādas ģimenes. Līvānu pilsētas izpildkomiteja ar nepieciešamo dzīvojamo platību nav nodrošinājusi Mališevu, kurš slimo ar tuberkulozi tās aktīvajā formā. Turpretim rindā, kura dod tiesības uz dzīvokļu apstākļu uzlabošanu pirmām kārtām, ņemti pilsoņi (Agejevs, Terluks), kuriem nav pamata pretendēt uz šo rindu. Uzņemšana minētajā rindā motivēta ar to, ka šie pilsoņi ir it kā slimi ar bacilārām slimībām.

Līvānu pilsētas izpildkomiteja nav veikusi pasākumus, lai izmitinātu ģimenes (arī daudz bērnu) no avārijas stāvoklī esošajām mājām. Taču Sepeļu ģimenei, D. Ceplei, I. Cvetkovai iedalīti dzīvokļi, apņemot rindu.

Preiļu un Līvānu pilsētu un ciemu Tautas deputātu padomju izpildkomitejas nekontrolē dzīvojamās platības uzskaiti un sadales pareizību uzņēmumos un organizācijās. Tas rada dzīvokļu kodeksa pārkāpumus. Atsevišķām ģimenēm (A. Soma, I. Stepanova) Līvānu eksperimentālajā biokimiskajā rūpnīcā iedalīta dzīvojamā platība, kura ir mazāka par 6 kvadrātmetriem, rēķinot uz vienu cilvēku. Turpretim seši divstāvu dzīvokļi (dzīvojamā platība — 23,49 kvadrātmetri) piešķirti vieniniekiem.

Tas viss neatbilst dzīvojamās platības sadales taisnīguma principam un rada daudzas darbaļaužu sūdzības. Risinot dzīvokļu jautājumus, ne vienmēr tiek ievērota arī atklātība. Lai gan asi izīrēti dzīvokļu trūkums, dzīvokļu saimniecības pārvalde vairākas dzīvojamās telpas iznomājusi uzņēmumiem un organizācijām.

Līvānu pilsētas izpildkomiteja līdz pārbaudes dienai nebija nodrošinājusi, lai

būtu apdzīvoti visi dzīvokļi mājā, kuru 1987. gada maijā nodevusi ekspluatācijā eksperimentālā biokimiskā rūpnīca.

Uzņēmumi un rajona izpildkomiteja atstāj rezervē dienesta dzīvokļus, kurus vēlāk, apejot sabiedrisko kontroli, piešķir ģimenēm, kam uz tiem nav tiesību. Šādu dzīvokļu piešķiršana netiek pienācīgi noformēta. Liels skaits dzīvokļu tiek apstiprināts par kopmītnēm, bet pēc tam tajos ievācas ģimenes, kuras nav bijušas uzskaitē dzīvokļu apstākļu uzlabošanai vai arī nav bijušas trīs gadus ilgi pierakstītas Preiļos un Līvānos.

Preiļu un Līvānu pilsētu izpildkomitejas neuzskaita no jauna uzbūvēto, kā arī atbrīvojušos dzīvojamo platību. Tiek pieļauta māju nojaukšana, kuras vēl derīgas dzīvošanai.

Preiļu dzīvokļu celtniecības kooperatīva valde nav nodrošinājusi dzīvojamās platības iedalīšanu kara invalīdiem ārpus kārtas. Rūpīgi tiek pārkāpts likums, ņemot uzskaitē pilsoņus, kuriem jāuzlabo dzīvokļu apstākļi. Tā rezultātā piešķirti dzīvokļi pilsoņiem, kuriem piederēja personiskās mājas un kuriem dzīvokļi nebija vajadzīgi. Ir arī citi pārkāpumi. Tiek piešķirti divu un triju istabu dzīvokļi pilsoņiem, kuriem nav tiesību uz tiem: dzīvokļus nereti saņem cilvēki, kuri Preiļos nav nodzīvojuši trīs gadus. Bez tam vairāki pilsoņi, kuri pierakstīti un dzīvo mūsu valsts ziemeļu rajonos, ņemti uzskaitē un viņiem iedalīti dzīvokļi. Tajos viņi nedzīvo, bet gan turpina strādāt un mitināties agrākajā dzīvesvietā. Tāpēc šie dzīvokļi stāv tukši. Patlaban ir 16 šādi dzīvokļi.

Tāds stāvoklis radies tāpēc, ka dzīvokļu celtniecības kooperatīva darbību vāji kontrolēja un bija bezprincipiāli rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks J. Desainis un rajona izpildkomitejas dzīvokļu un komunālās saimniecības nodaļas bijušais vadītājs A. Petrovs.

Latvijas KP rajona komitejas birojs rajona un pilsētu Tautas deputātu padomju izpildkomiteju, partijas pirmorganizāciju un sabiedrisko organizāciju, saimniecisko vadītāju darbu likumu par dzīvokļu ieviešanu atzina par neapmierinošu. Rajona, Preiļu un Līvānu pilsētu izpildkomitejām uzlikts par pienākumu līdz 1988. gada 1. jūnijam nokārtot pilsoņu, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaiti, un par veikto informēt partijas rajona komitejas biroju.

Par pilsoņu, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaites un apgādes ar dzīvokļiem dokumentācijas pieņemšanu nenotformēšanu Līvānu pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniecei PSKP biedrei V. Leinei izteikts rājiens ar ierakstu uzskaites kartīnā. Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomei ieteikts sestā izskatīt jautājumu, vai ir mērķtiecīgi atstāt V. Leini par dzīvokļu un sadzīves komisijas priekšsēdētāju.

Par pakļauto darbinieku darba kontroles nenodrošināšanu, veicot pilsoņu, kam nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaiti un dzīvokļu sadali, Līvānu pilsētas izpildkomitejas bijušajam priekšsēdētājam PSKP biedram P. Bortulim izteikts rājiens. Preiļu pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja PSKP biedra M. Agurjanova uzmanība pievērsta trūkumiem pilsoņu, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaitē un dzīvokļu sadalē.

Par dzīvokļu celtniecības kooperatīva darbības (uzskaites organizācijā un dzīvokļu sadalē) vāju kontroli rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam PSKP biedram J. Desainim izteikts rājiens ar ierakstu uzskaites kartīnā.

Par kontroles nenodrošināšanu dzīvokļu celtniecības kooperatīva darbībā, ņemot uzskaitē cilvēkus, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, un sadalot dzīvojamās telpas, rajona izpildkomitejas dzīvokļu un komunālās saimniecības nodaļas bijušajam vadītājam PSKP biedram A. Petrovam izteikts rājiens ar ierakstu uzskaites kartīnā. Pieņemts zināšanai, ka sakarā ar rajona izpildkomitejas dzīvokļu un komunālās saimniecības nodaļas likvidēšanu A. Petrovs vairs nerisina jautājumus, kas saistīti ar dzīvokļu apstākļu uzlabošanu un dzīvojamās platības sadali.

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja J. Vucēna uzmanība pievērsta tam, ka nepietiekami tiek kontrolēti pilsētu un ciemu padomju izpildkomiteju darbs, organizējot pilsoņu, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaiti un dzīvojamo telpu iedalīšanu.

Pieņemts zināšanai, ka dzīvokļu celtniecības kooperatīva biedru sapulcē ievēlēts jauns kooperatīva valdes priekšsēdētājs. Saskaņā ar rajona izpildkomitejas 87. lēmumu (1986. gada 31. martā) pilsoņu, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaites funkcijas uzturēt veikt Preiļu pilsētas izpildkomitejai.

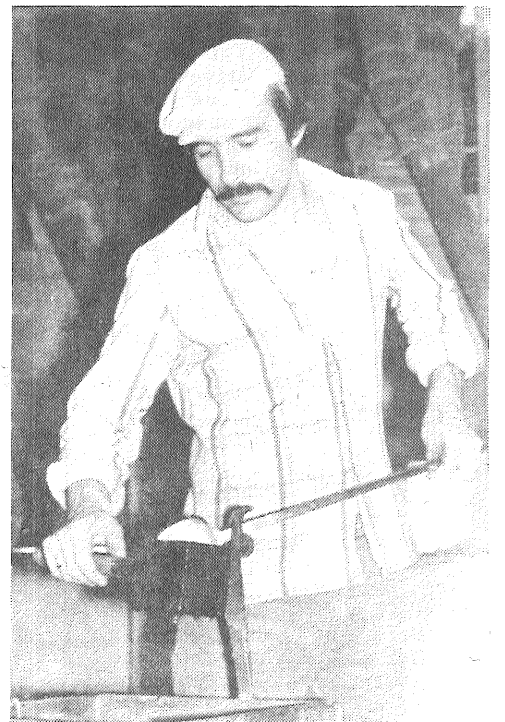
Preiļu un Līvānu pilsētu Tautas deputātu padomju izpildkomitejām uzlikts par pienākumu kopā ar sabiedriskajām organizācijām it visur izdarīt dzīvojamā fonda inventarizāciju. ņemot vērā konkrētos apstākļus, nodrošinot sociāla taisnīguma principu nelokamu ieviešanu, uzdots noteikt dzīvokļu problēmas atrisināšanas pakāpeniskumu un rindas kārtību, pirmām kārtām paredzot cilvēku izmitināšanu no dzīvošanai nepiemērotām un pagaidu dzīvojamajām telpām, nodrošinot ar dzīvokļiem daudz bērnu un jaunas ģimenes, kara un darba veteranus. Norādīts, ka stingri jāievēro Liela Tēvijas kara invalīdu, karavīru-internacionālistu, kritušo karavīru ģimeņu tiesības pirmām kārtām uzlabot savus dzīvokļu apstākļus.

Latvijas KP rajona komitejas birojs atzina, ka nav pieļaujams izmantot dzīvojamās telpas citiem nolūkiem, ka nedrīkst nojaukt bez sevišķas nepieciešamības mājas, kuras vēl var izmantot dzīvošanai, ka jānodrošina no jauna uzbūvēto un atbrīvojušos dzīvokļu savlaicīga apdzīvošana. Nepieciešams sniegt atbalstu cilvēkiem, kuriem ir lieka dzīvojamā platība, dzīvokļa apmaiņai pret mazāku. Uzdots nokārtot dzīvokļu apmaiņas kārtību, nodrošināt tās plašu atklātību.

Rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienībai laikus jāreaģē uz faktiem, kad atsevišķi pilsoņi dzīvokļos nedzīvo ilgāk par laiku, kāds noteikts likumā, jārisina jautājumi par šo cilvēku izlikšanu no dzīvokļiem tiesas ceļā.

Ar biroja lēmumu personiska atbildība par pilsoņu, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, uzskaites nokārtošanu uzlikta Latvijas KP rajona komitejas biroja locekļiem J. Vucēnam (Preiļu pilsētas izpildkomitejā), P. Romanovam (Līvānu pilsētas izpildkomitejā) un M. Lomakim (uzņēmumos un organizācijās).

Sekojo
brigadiera
paraugam

Aleksandram Košelevam gadu mija pienāca ...3. novembrī. Pagājušā gada uzdevumu viņš paveica par 119,6 procentiem. Bet nedaudz vēlāk — 25. novembrī — strādāt 1988. gada kontā sāka visa viņa vadītā stikla pūtēju brigāde. Izpildījis gada programmu par 109,6 procentiem, kolektīvs kļuva par uzvarētāju sociālistiskajā sacensībā.

Aleksandrs Līvānu stikla fabrikā strādā jau 11 gadus. Viņš ir augstas kvalifikācijas stikla pūtējs (6. kategorijā), mainās strādnieku vidū iemantojis autoritāti.

Fabrikas kolektīvs A. Košeleva brigādi izvirzījis nosaukuma «Labākā ražošanas brigāde vietējās rūpniecības uzņēmumos» piešķiršanai.

J. SILICKA foto

Ziņas

par tehnikas remonta gaitu rajona saimniecībās līdz 1. februārim (procentos)

Saimniecība	Arķli	Sēmašinas	Kultivatori	Kombaini
Lenina	100	100	100	100
«Sark. ausma»	100	100	100	87
Dzeržinska	85	69	75	62
«Vārkava»	100	100	100	88
«Dubnā»	100	96	97	71
K. Marksa	95	96	95	67
«Kr. Oktjabrj»	100	100	98	82
Suvorova	85	82	80	69
Raina	91	62	90	93
«Nākothe»	100	100	93	79
«Zelta vārpa»	100	100	100	86
«Rīts»	95	100	95	33
Oskaina	97	96	97	79
«Dzintars»	86	92	81	71
Kirova	90	70	95	60
M. Gorkija	60	93	91	43
«Slukkalns»	79	80	97	69
Aglonas p. s.	90	95	76	60
Rudzātu p. s.	97	92	95	57
Rušonas p. s.	100	94	94	76
RAJONĀ	94	92	93	72

● Saimnieciskā aprēķina gads: strādāt pa jaunam

LAUKI LIELO PĀRMAINĀ SĀKUMĀ

REDAKCIJA: — Vismaz gadu esam rakstījuši un visdažādākajos līmeņos runājuši par jauno saimniekošanas mehānismu. Bet neskaidrību joprojām ir daudz. Sāksim kaut vai ar to, ka pašlaik dzīvojam un strādājam divpadsmitās piecgades trešajā cēlienā. Zinām arī to, ka 1991. gadā stāsies spēkā jaunā cenu sistēma. Taču kāda būs cenu politika līdz tam? Pāreja uz pilnu saimniecisko aprēķinu un pašfinansēšanu prasa arī zināmu ekonomisko stabilitāti. Vai pašreizējais ekonomiskais stāvoklis ir pietiekams pārejai uz jauno saimniekošanu, ja nemam vērā to, ka tiek noņemtas visas līdzšinējās piemaksas lauksaimniecības produkcijas iepirkuma cenām?

I. JERSOVS. — Sāksim ar to, ka noņemtas piemaksas lauksaimniecības produkcijas iepirkuma cenām mazrentabīlajām un vajājām saimniecībām. Tiek pārtraukta finansēšana no valsts budžeta līdzekļiem kapitālajā celtniecībā, bērnu dārzu uzturēšanā, nebūs apdrošināšanas maksājumu vajājām saimniecībām, dzīvokļu un komunālās saimniecības darbības zaudējumu segšana sovhoziem. Netiks kompensēta cenu starpība par minerālmēsliem, traktoriem, automobiļiem un citu lauksaimniecības tehniku. Bez tam nebūs piemaksu, kas līdz šim bija paredzētas pie smagsvara dzīvnieku iepirkuma cenām.

Kā tas izpaudīsies mūsu rajonā? Piemēram, no 1983. līdz 1987. gadam valsts dotācija par kūdru ik gadus bija vidēji 804 tūkstoši rubļu, 1 miljons 565 tūkstoši rubļu par minerālmēsliem. Par lauksaimniecības tehniku valsts piemaksāja 1 miljonu 71 tūkstoši rubļu, bet iepirkuma cenu piemaksas vajājām saimniecībām sasniedza 2 miljonus 818 tūkstošus rubļu.

Par valsts budžeta līdzekļiem aizvadītajos gados uzbūvēti K. Marksa kolhoza, Suvorova, «Silukalna», «Nākotnes», Raiņa kolhoza, kā arī «Vārkavas» un «Rīta» ciematī. Kopš 1983. gada rajons šim nolūkam tērēja apmēram trīspusmi miljonus rubļu valsts līdzekļu ik gadu. Arī par smagsvara loļiem saņemām 3,5 miljonus rubļu.

Tas ir visai ievērojamas summas. Bet nu ir jāatzīst, ka šo «uzdāvināto» līdzekļu sadale nebija īsti godīga. Piemēram, celtniecībā — kurš vadītājs veiksmīgāk iedabūja savus objektus plānā, tas arī saņēma budžeta līdzekļus. Bet citi gadu gadiem palika tukšā. Tātad aplēti vienlīdzības princips. Līdzīgi bija arī ar jaunās tehnikas sadali, jo uzvarēja tie, kuri prata dalīru. Nīgāk pierādīt savu taisnību.

Taču sakarā ar lielajām izmaiņām nebūt nav jāuzskata, ka atšķirības starp dažādās ekonomiskās stabilitātes saimniecībām turpmāk palielināsies. Nosakot produkcijas iepirkuma cenas un diferencētās piemaksas līdz 1990. gadam, tika ņemti vērā divi uzdevumi. Pirmais — nodrošināt apstākļus, lai zaudējumus nerastu ekonomiski spēcīgās saimniecības. Otrais — vajājām saimniecībām radīt iespēju kāpināt ražošanu un stabilizēt savu ekonomiku.

Tāpēc arī paredzētas piemaksas. Tās pienāksies visiem kolhoziem un padomju saimniecībām par tiem lauksaimnieciskās produkcijas veidiem, kuru ražošana republikā tiks uzskatīta par sevišķi aktuālu.

Pie valsts iepirkuma cenām noteiktas piemaksas līnēm. Par

izaudzēto produkciju rajona saimniecības, piemēram, saņemtu 473 tūkstošus rubļu. Līdzīgi ir arī ar kartupeļiem. Līdzšinējās iepirkuma cenas nestimulēja to audzēšanu, kartupeļi bija nerentabla kultūra, kaut gan darba prasīja daudz. 251 tūkstoši rubļu — tāda ir aprēķinātā piemaksu summa, 36 tūkstoši paredzēti par dārzeņiem, 1 miljons 947 tūkstoši rubļu par pienu, 5 miljoni 453 tūkstoši rubļu par liellopiem un 214 tūkstoši par aļtām. Rajona mērogā šie skaitļi veido krietnu summu — 8 miljoni 273 tūkstoši rubļu.

Otrs piemaksu veids ir diferencētās piemaksas, lai saimniecības varētu droši strādāt pašfinansēšanas apstākļos, veikt plašinātu atražošanu. Aprēķinot

tikai tur, kur kolhozs, kā saka, bija nonācis līdz kļūņām.

Galvenais mūsu uzdevums turpmāk var būt tikai viens — ražošanas kāpināšana. Kāda situācija, piemēram, ir piena lopkopībā? Kolhozos «Krasnij Oktjabrj», «Sarkanā ausma», Raiņa un Leņina saimniecībās izslaukumi visu laiku ir kāpuši uz augšu un sasniedz četru, piecu tūkstoš kilogramu robežu. Tāpēc nekādu ievērojamu pieaugumu tur nevar paredzēt.

Taču lielākajā daļā saimniecību no govju iegūst tikai 3 līdz 3,3 tūkstošus kilogramu piena. Un tā — daudzus gadus pēc kārtas nekādu izmaiņu. Lūk, rezerve. Lūk, iespējas kāpinājuma. Kad arī šīs saimniecības

darbuzņēmumu. Rodas jautājums, ka cilvēki ir visai tālu no istas izpratnes par saimniecisko aprēķinu, vēl nav iemācījušies elementāru lietu — rēķināt līdzī. Kā jūsuprāt šādā situācijā var norītēt pāreja uz pašfinansēšanu?

I. JERSOVS: — Kolektīvā darbuzņēmuma būtība ir tāda, ka kolektīvās atbildības un kolektīvās materiālās ieinteresētības apstākļos veidojas savstarpēja biedriska prasīguma un savstarpējas palīdzības attiecības, aktivizējas darbinieku radošā līdzdalība ražošanas procesu vadīšanā, ceļas viņu disciplīnas līmenis. Skaidrs, ka kolektīvās darba organizācijas formas nevar iztikt bez saimnieciskā aprēķina. Pre-

kā saka, tikai caur svariem. Tas nozīmē, ka pilnībā būs jāizskauž tendence uz papīra izskatīties, labāk nekā īstenībā. Augkopības posma darba rezultāts turpmāk būs atkarīgs nevis no šķūņos sagādātās, bet no realizētās (loļiem izbarotās) lopbarības. Tātad vajadzīga pavisam cita attieksme un ieinteresētība kvalitātes paaugstināšanā.

Lopkopībā kolektīvais darbuzņēmums guvis plašāku pielietojumu nekā augkopībā. Viens no iemesliem, kāpēc augkopībā jaunās darba organizācijas formas nāk ar grūtībām, ir tas, ka šajā nozarē nodarbināts daudz lielāks cilvēku skaits, grūtāk aprēķināt katru darītāja devumu. Un gadījumi, kad vadītājiem un speciālistiem pietrūkst spēju kvalificēti, konkrēti un mērķtiecīgi vadīt ražošanu, kavē darbuzņēmuma ieviešanu. Vēl gaida arī liels tehniskais darbs, jo nav izstrādātas aprēķina cenas (jo svarīgi tas ir lopkopībā, kur vienā gadā tiek izmantota lopbarība, kas ražota divos gados un ir ar dažādu pašizmaksu).

REDAKCIJA: — Tas nozīmē, ka 1988. gadam vēl jāklūst par pēdējo robežlīniju, kad jānotiek visplašākai nelielu saimnieciskā aprēķina posmu iedzīvināšanai laukos.

I. JERSOVS: — Agrorūpnieciskā kompleksa pieredze rāda, ka ieviest darbuzņēmumu kolhozu un padomju saimniecību struktūrvienībās ir visai sarežģīts uzdevums. Pastāv taču savi ražošanas apstākļi, tāpēc nevar aklī kopēt pieredzi arī tad, ja kaimiņu saimniecībā pat sekmīgi strādā darbuzņēmuma posmi un brigādes. Pieredze ir radoši jāizmanto savos konkrētos apstākļos. Saimniecībās jābūt arī konkrētai programmai pārejai uz pašfinansēšanu, jāmeklē savi varianti. Skaidrs, ka viegli neklāties. Taču grūts ir katrs sākums.

Tomēr jāteic, ka saimnieciskā aprēķina ieviešana ir atkarīga no vairākiem faktoriem. Piemēram, ienākuma nodokļa maksāšanas sistēma. Agrāk taču nodokļa apmēri bija tieši atkarīgi no rentabilitātes. Un tad izveidojās diezgan paradoksāla situācija: kurš strādāja labāk, ar augstāku rentabilitāti, arī maksāja vairāk. Iši sakot, censties bija ekonomiski neizdevīgi. Šāda nodokļa iekasēšanas sistēma sasaistīja iniciatīvu, visas valsts mērogā ļāva sliktākajām saimniecībām dzīvot uz spēcīgāko rēķina.

Tagad būs savādāk. Ienākuma nodokli aprēķinās, izejot no ražošanas resursiem. Ir, piemēram, saimniecībai plašs mašīnu parks, saņemta tā vairāk mērolojuma — arī maksās vairāk. Tā ir taisnīgi, jo ražošanas potenciāla pieaugumu vajag izmantot maksimāli efektīvi. Pretējā gadījumā — kāds no tā labums?

Bez tam, centrālajiem orgāniem kolhozi pārskatīs ne vairāk kā četrus procentus no tirā ienākuma, bet padomju saimniecības — ne vairāk kā astoņus procentus peļņas.

Par darbu pašfinansēšanas apstākļos varu vēl piebilst: galvenais ir maksimāli intensificēt ražošanu. Ja saimniecības vairāk ražos, palielināsies arī tīrais ienākums.

REDAKCIJA: — Paldies par stāstījumu!

Pierakstīja L. STRODE

Redakcijas viesis

Jau vairāk nekā mēnesi rajona kolhozi un sovhozi dzīvo un strādā jaunajos saimniekošanas apstākļos, kas rada plašas iespējas kolhozieku un strādnieku, speciālistu, darba kolektīvu vadītāju radošajai iniciatīvai. Lai uzzinātu, kā rajona lauki spēruši pirmo soli uz lielo pārmaiņu pusi, lūdzām pastāstīt mūsu redakcijas viesi, rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieku IVANU JERSOVU.

piemaksas, ņemti vērā vairāki nosacījumi. Viens no svarīgākajiem — saimniecībās aprēķina peļņai uz vienu lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru jābūt 118 rubļiem. Pagaidām šis skaitlis rajonā ir tikai 86 rubļi uz hektāru. Tas nozīmē, ka mums ar diferencētajām piemaksām pēc 1986. gada valsts iepirkuma uzdevuma ir jāsaņem 6 miljoni 856 tūkstoši rubļu. Ir procentuāli aprēķināts, cik lielas piemaksas saņem katrs kolhozs un padomju saimniecība.

REDAKCIJA: — Ir taču zināms, ka līdzās stabilām un rentabīlām saimniecībām rajonā ir kolhozi, kuru pašreizējais ekonomiskais līmenis ir daudz nestabils. Tāpat zināms, ka šo saimniecību stabilizācijas nolūka tika izmēģināti dažādi paņēmieni. Diemžēl ne visur un ne visiem tas līdzēja. Kā būs tagad, kad nekāda mētasāšanās un nekāda atkāpšanās vairs nav iespējama? Kā vajākas saimniecības spēst nodrošināt pašfinansēšanas apstākļos?

I. JERSOVS: — Uzskatu, ka Preiļu rajons — viens no ekonomiski stabilākajiem republikā. Ir, protams, vajākas un spēcīgākas saimniecības, taču vidējais līmenis drošs un nemainīgs. Par to liecina kaut vai fakts, ka rajonā tikai trīs padomju saimniecības. Tās savā laikā dibināja

sasniedza četru un piecu tūkstošu kilogramu līmeni, tad varēs sākt runāt par piena lopkopības intensīvu attīstību rajonā.

Specializācija — tai ir vajadzīgs stingrs ekonomisks pamats, izejojot no rajona un republikas vajadzībām. Kartupeļi, līni, dārzeņi — bez tiem neiztiksim. Būs vien jāaudzē. Ja saimniecībās sāks specializēties, kā pašiem tīk, tad gan rezultātu nebūs...

Ja par pamatu ņemam 1986. gada ražošanas līmeni, aprēķini liecina, ka piemaksas pie svarīgākajiem lauksaimniecības produkcijas veidiem, kā arī diferencētās piemaksas ļauj mūsu rajona kolhoziem un padomju saimniecībām sasniegt rentabilitāti 29 — 30 procentu apmērā. Tas nozīmē, ka varam droši saimniekot pašfinansēšanās apstākļos.

REDAKCIJA: — Pagājušais gads uzskatāmi pierādīja, cik palēnām un ar kādām grūtībām rajona laukos ienāk kolektīvais darbuzņēmums un saimnieciskā aprēķina elementi. Būtu vienīgā pieredzes skola ir kolhozs «Zelta vārpa». Taču arī tur līdz saimnieciskajam aprēķinam nav nonākuši vienā gadā, bet strādājuši, mēģinājuši, kļūdījušies un atkal strādājuši desmit gadus.

Vēl visur nav izprasts ģimenes darbuzņēmuma pozitīvais efekts, nemaz nerunājot par nomas

tējā gadījumā tā būtu tikai fikcija. Ja kolektīvais darbuzņēmums pamatojas uz saimniecisko aprēķinu, tad tiek nodrošināts daudz stingrāks taupības režīms, netiek pieļautas pārmērības līdzekļu un materiālo resursu lietošanā, precīzāk un pareizāk tiek novērtēts kolektīva un katra atsevišķa strādātāja veikums.

Taču vienlaikus ir jāatzīst, ka šo procesu kavē vairāki faktori. Tiem ir ekonomiska, gan tīri psiholoģiska rakstura cēloņi. Gadu gadiem cilvēki bija pieraduši sava darba vērtējumu saņemt šādi, sak, es uzaru lauku, esiet tik laipni un samaksājiet man par to, kā arī prēmiju iedodiet, jo es to izdarīju ātrāk nekā kolēģis. Šāda sistēma cilvēkus apmierināja, bet ne mazākajā mērā nestimulēja darba kvalitāti.

Samaksai par galarezultātu ir pavisam cits princips. Lauksaimnieks taču nevar pateikt, kāds būs rezultāts tam, ko esi izdarījis šodien, aizvadītajā nedēļā vai mēnesī. Cilvēkiem ir grūti pie tā pierast. Vēl taču atceramies, cik vētrains bija speciālistu raksturs, kad pirms pāris gadiem sākām maksāt avansu, bet galīgais aprēķins tika izdarīts gada beigās atkarībā no sarāzotās produkcijas.

Saimnieciskā aprēķina apstākļos visa sarāzotā produkcija ies,

Lasītāju diskusijas tribīne

Kā atrisināt dzīvokļu sadales problēmu

Rajona partijas un padomju orgāni, prokuratūra, rajona laikraksta redakcija saņem daudz sūdzību par pārkāpumiem dzīvokļu sadalē. Un partijas rajona komitejas biroja sēdē, kas notika janvārī, šis jautājums tika izskatīts, dodot visiem faktiem partijisku novērtējumu. Lūdzam

laikraksta lasītājus ņemt aktīvu dalību domu apmaiņā par to, kā uzlabot vietējo Tautas deputātu padomju izpildkomiteju darbu, kas saistīts ar jaunu dzīvokļu piešķiršanu un dzīvokļu apstākļu uzlabošanu.

Oficiāls viedoklis

Vadoties pēc likuma, atklāti

Rajona prokuratūra un tautas kontroles rajona komiteja daudzās pārbaudēs ir atklājuši dzīvokļu sadales likumu pārkāpumus. Visi fakti, protams, jāizanalizē. Taču vairumā gadījumu pārkāpumi radušies tāpēc, ka tiek ignorētas elementāras likuma prasības. Teiktā ilustrēšanai minēšu dažus piemērus, kas fiksēti dzīvokļu celtniecības kooperatīvā «Preiļi».

Pensionārs I. Jakovļevs viens dzīvoja personīgajā mājā 2. ielā, Miera ielā 8 (mājā ir 4 istabas, kuru kopējā platība ir 56,38 kvadrātmetri). Taču kooperatīvā «Preiļi» viņam iedalīja divstāvu dzīvokli.

A. Spiridonova, kura dzīvoja sava tēva mājā Preiļos, Padomju Armijas ielā 32, 1985. gada 21. novembrī lūdza uzņemt viņu dzīvokļu celtniecības kooperatīvā. Pēc divām dienām uz minētā iesnieguma jau bija rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka J. Desaiņa vīza ar lūgumu — izskatīt un uzņemt rindā. Taču pamata uzņemt viņu kooperatīvā nebija. Tāpēc 1985. gada 3. decembrī A. Spiridonova pierakstījās dienesta telpās Raiņa bulvārī 9 (šis pieraksts tika noformēts ar rajona centrālās slimnīcas vadības piekrišanu). Faktiski A. Spiridonova Raiņa bulvārī 9 nedzīvoja. Kooperatīvā «Preiļi» A. Spiridonovai piešķīra divstāvu dzīvokli.

Divstāvu dzīvoklis tika iedots arī Saunas ciema iedzīvotājam M. Drežerei, kaut viņa joprojām mītina Saunas ciemā.

Uzskaiti varētu turpināt. Bet — kādi te izdarīti pārkāpumi? Ignorēti divi galvenie kritēriji, kas jāņem vērā, piešķirot pilsonim jaunu dzīvokli vai uzlabojot viņa dzīves apstākļus. Proti: jābūt nodzīvojušam Preiļos (protams, ar pierakstu) ne

mazāk kā trīs gadus; jābūt pamatotai vajadzībai pēc dzīvojamās platības. Kā redzam, pirmajos divos gadījumos cilvēkiem bija personīgās mājas, kurās ir pietiekama dzīvojamā platība, bet pēdējā piemērā — cilvēks Preiļos vispār nedzīvo un nav pierakstīts. Visiem minētajiem pilsoņiem dzīvokļus iedalīja nepamatoti, pārkāpjot likumu. Šie piemēri arī liecina, ka netiek ievērota republikas dzīvokļu kodeksa prasība — piešķirt apdzīvojamo platību, vadoties pēc ģimenes locekļu skaita.

Ignorējot likuma prasības, dzīvokļu celtniecības kooperatīvā «Preiļi» dzīvokļus saņēmuši: J. Šnepsts, M. Amosovs, A. Babre, V. Sergejeva, G. Stroganova, A. Dambīte, R. Vilcāne, T. Fedotova, F. Cvetkova, V. Daugule, Z. Ivanova, L. Annuškova un citi. Ārpus kārtas dzīvokļus saņemt nebija tiesīgi J. Anspoks, A. Spiridonova, I. Bartule. Uzreiz jāpiebilst, ka dzīvokļu celtniecības kooperatīvā absolūti netiek ievērots noteikums, ka trīs gadi jābūt dzīvojušam un pierakstītam Preiļos. Šim noteikumam bija jābūt ierakstītam kooperatīva statūtos (kopš 1984. gada, kad stājās spēkā jaunle likumi par dzīvokļiem).

Atsevišķi jārunā par to pilsoņu uzņemšanu kooperatīvā, kuri dzīvo un strādā valsts ziemeļu rajonos. Kas iznāk? Loti nenor-

māla situācija — dzīvokli Preiļos stāv tukši. Sacītais attiecas uz J. Ivanovu, P. Kolesnikovu un Meščarikovu. Atsevišķos gadījumos šādi dzīvokļi tiek izmantoti bezstrādes ienākumu gūšanai. Proti, dzīvokli izīrē par paaugstinātu maksu (īrētājs maksā gan īres naudu, gan pašu iemaksas kooperatīvā). Šajā sakarā prokuratūra izvirzīja prasību pilsoni Harko (par 1104 rubļiem).

Ja dzīvojamo platību izmanto, lai regulāri gūtu bezstrādes ienākumus, tad dzīvokļa izīrētājam tiesa var dzīvokli atņemt. Šāda prasība tika izvirzīta pret pilsoni Podolaku, konkrēti: izlikt no dzīvokļa un valsts labā iekasēt gūtos bezstrādes ienākumus (789 rubļus). Prokuratūras prasību tautas tiesa apmierināja.

Jāņem gan vērā, ka tikai ar sodiem vien mūsmāju dzīvokļu uzskaitē un sadalē kārtību neieviešim. Ir jāveic organizatoriski pasākumi, protams, balstoties uz konkrētiem direktīviem dokumentiem. Pirmais nosacījums: izpildkomiteju dzīvokļu komisijām obligāti ir jāpārbauda, kādos apstākļos dzīvo katrs konkrēts pretendents uz dzīvokli (svarīgs ne tikai pieraksts, bet cilvēka faktiskā dzīvošana norādītajā platībā). Otrs moments: valstij aizliegt kā apakšinieku nīderlandē valsts vai sabiedriskā dzīvokļu fonda dzīvokļos daudzus radniekus (vecākus, bērnus un viņu ģimenes locekļus). Trešais aspekts: ja pilsonis tieši ir pasliktinājis savus dzīves apstākļus, tad viņu dzīvokli rindā uzņemti tikai pēc 5 gadiem (no šo apstākļu pasliktināšanas momenta rēķinot). Un vēl — ja pilsoni vai ģimeni uzņem rindā lielāka dzīvokļa piešķiršanai, tad no šī pilsona vai konkrētas ģimenes locekļiem jāņem paraksts par to, ka viņi atbrīvos līdz šim viņu rīcībā esošo mitekli.

Pats galvenais — visam darbam jānorit, vadoties pēc likuma, un atklāti.

V. JERMOLAJEVS,

Preiļu rajona prokurors, 2. klases jurists

lai novērstu dzīvokļu kodeksa pārkāpumus? Kā konkrēti rajona vadība risinās dzīvokļu programmas īstenošanu? Uz šiem jautājumiem gaida atbildes daudzi rajona iedzīvotāji. Un vispirms cilvēkus interesē, kas darīts, lai nelikumības neatkārtotos.

Šajā sakarā izsaku vēlētajiem priekšlikumu: izveidot sabiedriskas strādnieku komisijas. To sastāvā jāiekļauj patiešām strādnieki — pārstāvji no Preiļu un Līvānu uzņēmumiem. Šīs strādnieku komisijas uzdevums būtu — sistemātiski pārbaudīt, kā tiek ievēroti likumi (gan veidojot dzīvokļu pieprasītāju rindu, gan sadalot dzīvokļus, gan noformējot dokumentus), jo īpaši uzmanīgi strādājot periodos, kad tiek izsniegti orderi uz dzīvokļiem. Šādu komisiju var izveidot, vienlaicīgi nosakot tās darbības statusu, paši deputāti, konkrēti, rajona Tautas deputātu padomes sesijā.

V. SKRIPNIKS,

Līvānu kūdras fabrikas atslēdznieks, rajona Tautas deputātu padomes deputāts

Ierosinām apspriest pieredzi

Kontrolē vēlētaji

Kopš 1986. gada Ogres pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomiteja īsteno īpašu sistēmu, lai ņemtu uzskaitē tos pilsoņus, kuriem vajadzīgi dzīvokļi vai arī ir vajadzība uzlabot dzīvokļa apstākļus. Šīs sistēmas pamatā ir demokrātisks princips — viss, ko paveic izpildkomiteja, tiek darīts zināms vēlētajiem.

Pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs A. Kalniņš izstrādājis, varētu sacīt, oriģinālu brošūru priekš dzīvokļu rindā esošajiem. Tās sākumā ir aicinājums vēlētajiem — sak, kontrolējiet, kā dzīvokļu rinda virzās. Brošūrā ierakstīts pilsoņa uzvārds, dzīves vieta, gads, kad viņš uzņemts dzīvokļu rindā, attiecīgā uzskaites grupa un pilsoņa kārtas numurs rindā. Šādas brošūras izsniegtas visiem 450 cilvēkiem, kuri ir pilsētas izpildkomitejas pārzinā esošajā dzīvokļu rindā. Katru mēnesi speciālā stendā ievieto ziņas par notikušajām izmaiņām.

Mums kļuvis vieglāk strādāt, — stāsta Aivars Kalniņš. — Vēlētaji ziņo par katru neuzņemšanu. Un pagājušajā gadā no rindas noņemām apmēram 30 cilvēkus, kuri, kā noskaidrojās, mēģināja tikt pie dzīvokļa, apejot noteikto kārtību. Tagad gatavotamies iespiest jaunu brošūru. Tajā norādīsim, par ko tiek noņemti no uzskaites, proti, par faktu viltošanu un īstās situācijas slēpšanu, par savu dzīvokļa apstākļu tīšu pasliktināšanu un tamlīdzīgi. Šādu paskaidrojumu ieviešosim arī izpildkomitejā eso-

šajā stendā. Rezultāts — patlaban uz pusi samazinājušās sūdzības par dzīvokļu jautājumiem. Tas saprotami, jo tagad vēlētajiem kontrolē izpildkomitejas darbu, tagad izpildkomiteja par visiem sniedz pārskatu iedzīvotājiem.

Tā ir šodien. Taču vēl nesen ne visi atbalstīja jauninājumu. Bija arī tādi, kuri centās pārliecināt, sak, tu pats sev it kā saisti rokas. Bet — ja nu vajadzēs kaut ko izdarīt tā...? Nē, izpildkomitejas priekšsēdētājs vienkārši nespēj ignorēt likumu, jo par jebkuru pārkāpumu uzreiz būs informēti vēlētaji. Un Aivars Kalniņš atviegloti nopūšas: «Nekādu spiedienu pagaidām nejūtu. Jo šādi rīcībā nav perspektīvas.»

Pilsētas izpildkomiteja plāno darbu paplašināt — iekļaut kopējā uzskaites grāmatā visus 3500 cilvēkus, kuri lūdz dzīvokli vai arī prasa uzlabot dzīvokļa apstākļus. Tātad uzskaitīt arī vietas uzņemumu un iestāžu komitēns, dienesta dzīvokļu fondu.

Domāju, ka galvenais un būtiskākais jau izdarīts — sākusies demokrātijas un atklātuma paltiesas īstenošana.

L. KUZMINA

Anketa diskusijas dalībniekiem

Aktuāli! Jā!

MŪSU NEKLĀTIENES DISKUSIJAS TRIBĪNĒ — LAIKRAKSTA LASĪTĀJI, KURUS LŪDZAM ATBILDĒT UZ DIVIEM JAUTĀJUMIEM:

1. Kādas ir jūsu domas par publikācijām, kurās skatās dzīvokļu problēmas mūsu rajonā?
2. Kādas perspektīvas jūs saskatāt dzīvokļu programmas realizēšanā mūsu rajonā?

A. RUBANS, Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes palīgzādošanas darbu vadītājs.

1. Dzīvokli gaidu jau astoņus gadus. Šajā laikā bijis daudz solījumu, bija pat moments, kad likās — tūlīt saņemšu orderi. Bet viss joprojām paliek pa vecam. Uzskatu, ka rajona laikraksts ļoti savlaicīgi un pareizi sācis sarunu par dzīvokļu problēmu. Katram redzams, ka tā ir asa. Pareizi bija atzīmēts vienā publikācijā: vajag ne tikai celt jaunus namus, bet arī ieviest kārtību dzīvokļu sadalē un uzņemšanā dzīvokļu rindā. Tas nozīmē, ka dzīvokļu jautājums jārisina vispusīgi.

2. Viens no perspektīviem ceļiem varētu būt šāds — divas vai vairākas organizācijas kopīgiem spēkiem celt dzīvojamo namu. Ir mums šāda pieredze: piemēram, kopā ar siera rūpnīcu esam uzbūvējuši dažas mājas. Likām kopā, kas kuram ir, — materiālus, tehniku, darbaspēku. Un cilvēki tika pie dzīvokļiem. Pārreiz plānojam divu dzīvojamo korpusu celtniecību — kooperēsimies ar remontu un celtniecības pārvaldi. Tiesa, šādi cēlot, pārāk daudzi dzīvokļi nebūs. Taču tie noteikti būs, un gadījumā rindā pamazām sūks. Svarīgi, ka iespēja saņemt dzīvokli kļūst reāla.

V. VEVERE, tehniķe-normētāja Preiļu 21. pārvietojamajā mehānizētajā kolonnā.

1. Esmu dzīvokļu rindā savā organizācijā. Jau trešo gadu. Un lebkura saruna par dzīvokļu problēmu mani interesē un satrauc. Lēni, lēni lēni pagaidām celam dzīvoamos namus. Kā zināms, Līvānos

dzīvokļu celtniecības izvērsšanu bremzē objektīvi apstākļi. Bet — vai tad turpmāk neko neceļsim?

2. Esmu pārliecināta, ka tie cilvēki, kuri gaida dzīvokļus, neatteiktos piedalīties celtniecībā. Lai māja ātrāk ir gatava. Arī mūsu organizācija plāno sākt dzīvojamā nama būvi. Mēs varam palīdzēt, organizējot taidas, bet varam varam pastādēt vakaros. Var strādāt gan vīrs un sieva, gan pieaugušie bērni. Šāda laba pieredze mums uzkrāta, kad 1986. gadā būvējām daudzdzīvokļu namu.

A. KANCĀNE, Silajāņu ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja.

1. Avīze sākusī vajadzīgu sarunu. Man liekas, ka Līvānu mājīnās gan kritizētas pārlieku asi. Kopš 1981. gada dzīvoju šādā mājā un esmu ļoti apmierināta. Samērā labs mājoklis. Uzskatu, ka dzīvokļu problēma tagad, kā saka, izkustējusies no vietas, ka sākusies praktiskā darbība. Protams, vēl daudz darāmā, lai visas leceres piepildītos.

2. Aizmredzams ir fakts, ka rajonā jāpalielina individuālās celtniecības apjomi un tempi. Vajag sākt rosināt, iespējas, kā zinām, šodien ir plašas un būtībā neierobežotas. Cilvēkiem nauda ir. Piemēram, mūsu ciemā kolhozniekiem uzkrājušies vairāk nekā miljons rubļu. Un vajadzība celt māju ir, taču saduramies ar problēmu: kas cels? Padomāsim: kad māju var būvēt, piemēram, mehānizators. Atļiek īsi brīdīti, un māja tiks būvēta gadiem ilgi. Bez tam — ne katrs ir celtniecības darbu prāvē. Problēmas risinājums: individuālās mājas jācēl centralizēti, pēc tam pārdodot tās iedzīvotājiem.

Mans viedoklis

Amats — kopā ar dzīvokli?

Apspriešanai izvirzu jautājumu, kuru man kā deputātam uzdevuši vēlētaji: «Vai ir pareizi, ja cilvēkam piedāvā jaunu amatu kopā ar jaunu dzīvokli?». Esmu pārliecināts, ka dzīvokļa dēļ jebkurš apsolītais strādāt pēc vislabākās sirdsapziņas.

Dienzēl līvāniešiem ir bēdīga pieredze — runa ir par pilsētas izpildkomitejas bijušo priekšsēdētāju P. Bortuli. Viņam tika piešķirts dzīvoklis, taču ar savu darbu P. Bortulis neaizņēma vēlētajū uzticību — nācās amatu atstāt. Bet dzīvoklis tā arī palika viņa rīcībā.

Uzskatu, ka, izvirzot jaunus cilvēkus atbildīgos amatos, nevajag pārsteigties. Varbūt jaut, lai vēlētaji izlemj — dot šim biedram dzīvokli vai nedot? Protams, runa var būt tikai tad, kad cilvēks ir parādījis sevi darbā.

Latvijas KP rajona komitejas plēnumā, kas notika decembrī,

partijas rajona komitejas pirmais sekretārs V. Solovjovs sacīja, ka atsevišķos izņēmuma gadījumos dzīvokļu jautājumu būtu tiesīgi izlemt rajona vadošie orgāni. Piekritu. Taču pareiza ir arī prasība, lai tie atsevišķie izņēmuma gadījumi būtu stingri pamatoti: gan no likuma, gan no morāles viedokļa.

Un vēl viens būtisks aspekts. Laikrakstam pietika publicēt tikai pāris materiālus par dzīvokļu problēmām, un uzreiz sabiedrības interese tika sakāpināta līdz vispārākajai pakāpei. Tas nozīmē, ka šī problēma ir ļoti aktuāla. Bet — kas ir veikts,

Kirova kolhoza kolektīvs

1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.
Laikraksts, iespiesīts Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1.
Indekss 68169.
R. 2.